

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 3. 12. 2019

Število objav: 16

Internet: 11

Tisk: 5

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 2

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 0

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 13

Internet	Naslov	2. december		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Radioprvi.rtvsllo.si; 530.251, Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 9	Avtor	Pavle Jakopič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...deželni stanovi, prva stalna razstava pa je bila v stavbi liceja, ki je stal na sedanjem Vodnikovem trgu. Leta 1881 se je Kranjski deželni zbor odločil za graditev nove muzejske stavbe, tri leta pozneje je cesar Franc Jožef položil temeljni kamen, na današnji dan leta 1888 pa so novi muzej slovesno odprli za javnost...			

Internet	Naslov	V Sloveniji predvidoma prihodnje šolsko leto študijski program specialistov pametnih zgradb		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Šolstvo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 10	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...snovanju omenjenega mednarodnega projekta sodeluje tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, kjer so za STA pojasnili, da gre za program znotraj gradbeništva , ki predvideva sodobno oz. pametno celostno načrtovanje, gradnjo in upravljanje stavb. Snovalci omenjenega programa sicer menijo, da bo ta okreplil kakovost...			

Internet	Naslov	Livarna Titan z rešitvami SAP optimizira proizvodnjo in znižuje stroške		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Finance.si; 159.871, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 24	Avtor	Sabina Petrov		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...oziroma spojni elementi za vodo, plin, olja, emulzije in druge fluide, preostanek pa blagovna litina, kamor se uvrščajo različni vezni in drugi elementi za gradbeništvo , avtomobilsko industrijo, tudi kmetijsko mehanizacijo in podobno. V treh srednje frekvenčnih električnih pečeh vsak dan stalijo 24 ton livarskega vložka...			

Tisk	Naslov	Danes pogajanja za Karavanke		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Delo; 153.990, Slovenija	Stran: 8	Površina: 18 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 3. 12. 2019		
Stran v zbirki: 25	Avtor	G. R.		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	... Gradbeništvo Danes pogajanja za Karavanke Dars bo pogajanja s tremi ponudniki za gradnjo druge cevi predora Karavanke opravil danes. Na odločitev o izbiri bo sicer...			

Internet	Naslov	Predvidoma prihodnje šolsko leto študijski program specialistov pametnih zgradb		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Primorske.si; 126.492, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 27	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...NOVO MESTO > Pri snovanju mednarodnega projekta sodeluje tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, kjer so pojasnili, da gre za program znotraj gradbeništva , ki predvideva sodobno oziroma pametno celostno načrtovanje, gradnjo in upravljanje stavb. Snovalci programa menijo, da bo ta okreplil kakovost tovrstnih...			

Internet	Naslov	V Novem mestu se obeta študijski program specialistov pametnih zgradb		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Radiokrka.com; 29.992, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 30	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Krka Pri snovanju omenjenega mednarodnega projekta sodeluje tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, kjer so pojasnili, da gre za program znotraj gradbeništva , ki predvideva sodobno oz. pametno celostno načrtovanje, gradnjo in upravljanje stavb. Snovalci omenjenega programa sicer menijo, da bo ta okreplil kakovost...			

Tisk	Naslov	Časa za prelaganje izgradnje južne razbremenilne ceste ni več!		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Blejske novice; , Slovenija	Stran: 3	Površina: 511 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 32	Avtor	Romana Purkart		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...postal ena od pomembnih gospodarskih dejavnosti, ki pomembno polni državno malho. Naj se iz te malhe glede na pomen JRC, ne leta 2023, ampak jutri, vrne za graditev ceste, ki je vitalnega pomena za kakovosten razvoj turizma in izboljšanje kakovosti življenja nas, občanov Bleda. CIM se ne glede, kje bo JRC umeščena...			

Tisk	Naslov	Okoliška nagrada za Xello Kisovec		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Savus; , Slovenija	Stran: 3	Površina: 195 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 33	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...1977. Beli gradbeni material porobeton, prej znan pod imenom siporex, je eden izmed bolj prepoznavnih gradbenih materialov na svetu, ki je v uporabi v gradbeništvu že vse od leta 1923. Poleg proizvodnje različnih elementov iz porobetona družba Xella Slovenija kot del mednarodnega koncerna Xella International pod svojim...			

Tisk	Naslov	V Radencih je veliko tovarnjakov - investicije		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Prepih; , Slovenija	Stran: 1	Površina: 247 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 1. 12. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...27.9.2019 s strani UE Gornja Radgona v izvedbi Komunale Slovenske gorice iz Lenarta s kooperanti med katerimi Je tudi podjetje iz radenske občine, GMW gradbeništvo in mehanizacija Weindorfer iz Tuijancev, gradi Trgovski center » MM Jota« Radenci katerega otvoritev bo predvidoma pomladi naslednje leto. Pričela seje...			

Internet	Naslov	Livarna Titan z rešitvami SAP optimizira proizvodnjo in znižuje stroške 02.12.2019 01:00 Čas branja: 8 min eNovice Tovarna leta Napišite svoj komentar Pred pisanjem je smiselno prebrati pravila foruma .Uredništvo Finance.si bo po svoji presoji sporna sporočila izbrisalo in po potrebi posameznim avtorjem odvzelo možnost pisanja. Opozorilo: po Kazenskem zakoniku KZ-1 je posameznik kazensko odgovoren za javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti ter za grožnjo, da bo napadel življenje ali telo druge osebe. Finance bodo pomagale pri ugotavljanju identitete avtorjev sporočil, če bodo k temu pozvane s strani pristojnih organov. Po vnosu imena ali e-naslova boste po elektronski pošti prejeli povezavo za prijavo in nastavitev gesla. Novi na Finance.si? Registrirajte se! Že imate uporabniško ime? Prijava Pomoč pri registraciji in prijavi: admin@finance.si Zbranih podatkov ne posredujemo tretjim osebam. Zasebnost...		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Tovarna.finance.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 48	Avtor	Sabina Petrov		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...oziroma spojni elementi za vodo, plin, olja, emulzije in druge fluide, preostanek pa blagovna litina, kamor se uvrščajo različni vezni in drugi elementi za gradbeništvo , avtomobilsko industrijo, tudi kmetijsko mehanizacijo in podobno. V treh srednje frekvenčnih električnih pečeh vsak dan stalijo 24 ton livarskega vložka...			

Tisk	Naslov	Infrastrukturalna dela v občini		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Blejske novice; , Slovenija	Stran: 4	Površina: 586 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 50	Avtor	Bojana Lukan		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...službo skladno z veljavno kategorizacijo občinskih cest. Izvajalec zimske službe na vseh kategoriziranih cestah in pločnikih na območju Občine Bled je Gradbeništvo Prestor d.o.o. Zimska služba je dejavnost, ki skrbi za prevoznost cest ob sneženju in poledici ter za prehodnost vseh javnih površin v občini. Zimska služba...			

Internet	Naslov	V Sloveniji predvidoma prihodnje šolsko leto študijski program specialistov pametnih zgradb		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Krog.sta.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 52	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...snovanju omenjenega mednarodnega projekta sodeluje tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, kjer so za STA pojasnili, da gre za program znotraj gradbeništva , ki predvideva sodobno oz. pametno celostno načrtovanje, gradnjo in upravljanje stavb. Snovalci omenjenega programa sicer menijo, da bo ta okreplil kakovost...			

Internet	Naslov	NOVICE		
Zaporedna št. 13	Medij; Doseg	Pzs.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 54	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...društvi, še posebej v Planinski zvezi Slovenije, je leta 2002 prejel srebrni častni znak svobode RS. Naziv častni član so mu podelili Zveza geodetov Slovenije (1983), Zveza geodetov Jugoslavije (1988), Inženirska zbornica Slovenije (2003), dobil je Blejčevo statistično priznanja (2014). Eurostat mu je podelil posebno priznanje za prispevek k prilagajanju slovenske...			

Internet	Naslov	Dan Fakultete za strojništvo UM		
Zaporedna št. 14	Medij; Doseg	Um.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 56	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...ustanova že več kot pet desetletij. Izobražuje redne in izredne študente na dodiplomskih in magistrskih študijskih programih Strojništvo, Gospodarsko inženirstvo, Mehatronika, Tehniško varstvo okolja, Tehnologije tekstilnega oblikovanja ter Inženirsko oblikovanje izdelkov. Vedno intenzivnejše sodelovanje z gospodarstvom...			

Internet	Naslov	Dan Fakultete za strojništvo UM		
Zaporedna št. 15	Medij; Doseg	Um.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 58	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...ustanova že več kot pet desetletij. Izobražuje redne in izredne študente na dodiplomskih in magistrskih študijskih programih Strojništvo, Gospodarsko inženirstvo, Mehatronika, Tehniško varstvo okolja, Tehnologije tekstilnega oblikovanja ter Inženirsko oblikovanje izdelkov. Vedno intenzivnejše sodelovanje z gospodarstvom...			

Internet	Naslov	Gospodarsko razpoloženje se še naprej slabše		
Zaporedna št. 16	Medij; Doseg	Savinjska.info; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 2. 12. 2019		
Stran v zbirki: 62	Avtor	Urednik		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...storitvenih dejavnostih na mesečno spremembo gospodarske klime je bil tokrat majhen, vendar pozitiven (za 0,1 odstotne točke), medtem ko kazalnik zaupanja v gradbeništvo tokrat na mesečno spremembo ni vplival. Gospodarsko razpoloženje na letni ravni precej slabše V novembru 2019 je bil kazalnik gospodarske klime za 7,6...			

Pavle Jakopič 02. 12. 2019

2. december

Oskar Dev, Marica Gregorčič Stepančič,
Narodni muzej v Ljubljani, Vlasto Zemljič

Na današnji dan leta 1868 se je v Planini pri Postojni rodil **skladatelj OSKAR DEV**. Obiskoval je glasbeno šolo v Novem mestu, šolo Glasbene matice v Ljubljani in akademijo na Dunaju. Tam je bil tudi zborovodja društva Slovenija in Slovenskega nevskega društva. Sicer ie

Slovenskega pevkega društva. Gregor je študiral tudi pravo in kot sodnik delal v Škofji Loki, Kranju in Mariboru. Njegove skladbe razodevajo značilnega romantika, globoko občuteno doživljanje in neprisiljeno humoristično žilico ob sveži melodiki. Oskar Dev je napisal več samospevov ter skladb za moške in mešane zборе in harmoniziral več kot 400 ljudskih pesmi, po večini koroških.

Na današnji dan leta 1876 se je v Trstu rodila **pesnica, pripovednica, dramatičarka in publicistka MARICA GREGORČIČ STEPANČIČ**. Učiteljjevala je v Trstu in okolici. Svoje leposlovne prispevke, pesmi in članke o narodnostnem boju primorskih Slovencev je objavljala v vrsti revij in časopisov. Najzanimivejša so njena potopisna dela. Prepotovala je namreč vso Evropo razen Rusije. Marica Gregorčič Stepančič je napisala tudi dramo "Zâgorski biser", zgodovinsko delo, ki predstavlja motiv Veronike Deseniške.

Narodni muzej v Ljubljani je najstarejša nepretrgano delujoča kulturna in znanstvena ustanova na Slovenskem. Leta 1894 je bil ustanovljen v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravice ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

1821 so jo ustanovili kranjski deželni stanovi, prva stalna razstava pa je bila v stavbi liceja, ki je stal na sedanjem Vodnikovem trgu. Leta 1881 se je Kranjski deželni zbor odločil za graditev nove muzejske stavbe, tri leta pozneje je cesar Franc Jožef položil temeljni kamen, na današnji dan leta 1888 pa so novi muzej slovesno odprli za javnost. S cesarjevim dovoljenjem so ga v čast

njegovemu sinu, princu Rudolfu, preimenovali v "Kranjski deželni muzej – Rudolfinum".

To je bilo prvo izključno za kulturo zgrajeno poslopje v Sloveniji. Že pred drugo svetovno vojno in po njej je Narodni muzej gradivo z nekaterih področij prepustil že obstoječim ali pa novim ustanovam, sam pa je postal specialni muzej. Za področje delovanja je obdržal arheologijo, kulturno zgodovino, numizmatiko, grafiko in muzejsko knjižnico, ima pa tudi oddelek za konserviranje in restavriranje. Med najpomembnejše eksponate, ki jih hrani Narodni muzej v Ljubljani, sodi situla – kovinsko vedro – iz 6. stoletja pred našim štetjem; našli so jo na Vačah pri Litiji. Okrašena je s človeškimi in živalskimi figurami, tedanji veljaki pa so jo

uporabljali kot posodo za pijačo ob slovesnih priložnostih.

Gradbeniku in strokovnjaku za promet VLASTU ZEMLJIČU je študij gradbeništva

onemogočil začetek druge svetovne vojne. S starši je bil izseljen na Hrvaško in tam se je pozneje pridružil partizanom. Po vojni je študij končal ter odšel na Tehniško visoko šolo v Karlsruhe v Nemčiji. Tam si je kot mlad raziskovalec nabiral prva znanja o prometu, pozneje pa se je izpopolnjeval tudi na več univerzah v Združenih državah Amerike. Po doktoratu leta 1974 je bil izvoljen za rednega profesorja na Fakulteti za gradbeništvo, arhitekturo in geodezijo v Ljubljani

Med prvimi v Sloveniji je zaznal pomembnost ekologije in ohranjanja zdravega okolja in v tem duhu sodeloval pri vseh velikih prometnih projektih. Vodilo so mu bile predvsem prometna varnost, strokovne tehnične rešitve, estetika in usklajenost s pokrajino. Med drugim je bil pobudnik, soustanovitelj in nato do upokojitve vodja Prometno-tehničnega inštituta. Vlasto Zemljič se je rodil na današnji dan pred sto leti v Solčavi.

V Sloveniji predvidoma prihodnje šolsko leto študijski program specialistov pametnih zgradb

V Šolskem centru Novo mesto naj bi prihodnje šolsko leto začeli pilotni izobraževalni program usposabljanja specialistov pametnih zgradb. Omenjeni študijski program s poudarkom na praktičnem izobraževanju, ki ga nameravajo uskladiti s potrebami gospodarstva, bo vseboval tudi področja organizacije, načrtovanja in marketinga.

Pri snovanju omenjenega mednarodnega projekta sodeluje tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, kjer so za **STA** pojasnili, da gre za program znotraj **gradbeništva**, ki predvideva sodobno oz. pametno celostno načrtovanje, gradnjo in upravljanje stavb.

Snovalci omenjenega programa sicer menijo, da bo ta okrepil kakovost tovrstnih storitev in konkurenčnost domačega gospodarstva. Omogočil bo tudi dvig življenjskega standarda, "kar so tudi smernice industrije 4.0", so dodali.

Omenjena krška zbornica je sicer sporočila, da so za program, ki ga je kot obetavnega potrdila Evropska komisija, že oblikovali osnutek učnega programa. Razvili so ga na osnovi informacij podjetij, ki se ukvarjajo s t.i. pametnimi dejavnostmi v zgradbah.

Pri njegovi izdelavi so sodelovale tudi ekspertne delovne skupine treh sodelujočih evropskih držav oz. strokovnjaki s fakultet in drugih izobraževalnih ustanov ter gospodarstveniki. Dodatne informacije si obetajo z okroglih miz in drugih tovrstnih dejavnosti.

Priprava projekta oz. programa, ki so ga poimenovali **SHVET** (Erasmus + **KA3**), poteka tudi na Hrvaškem in v Italiji, njegovi slovenski partnerji so omenjena Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, Center **RS** za poklicno izobraževanje in Šolski center Novo mesto, so še sporočili iz Krškega.

Livarna Titan z rešitvami SAP optimizira proizvodnjo in znižuje stroške

02.12.2019 | 01:00

Čas branja: 8 min

Poslovni informacijski sistem SAP ima pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju zadovoljstva kupcev

eNovice Tovarna leta

Tovarna leta – **najboljši primeri** tehnološko naprednih praks in digitalizacije v **proizvodnih podjetjih**.

Potrdite prijavo »

Vaši podatki so na varnem. Časnik Finance se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranil in uporabljal samo za pošiljanje biltena Tovarna leta ter jih ne bo posredoval tretjim osebam. Odjavna povezava se nahaja na dnu vsakega biltena.

[Politika zasebnosti](#)

Livarna **Titan**, ena od naslednic industrijskega velikana **Titan Kamnik**, ima v svojem prodajnem portfelju dva tisoč različnih ulitkov iz bele temprane litine, ki jih prodaja približno 200 kupcem v 36 državah, večinoma v Evropi. Kompleksnost

proizvodnje družbi pomaga upravljati poslovni informacijski sistem **SAP**.

Kot je povedal **Drago Brence**, direktor in lastnik družbe Livarne Titan, se z letno proizvodnjo tri tisoč ton uvrščajo med manjše evropske livarne, vendar med večje po številu izdelanih kosov, saj jih naredijo več kot milijon na mesec. Glavnino njihove prodaje oziroma približno 60 odstotkov pomenijo fittingi oziroma spojni elementi za vodo, plin, olja, emulzije in druge fluide, preostanek pa blagovna litina, kamor se uvrščajo različni vezni in drugi elementi za **gradbeništvo**, avtomobilsko industrijo, tudi kmetijsko mehanizacijo in podobno. V treh srednje frekvenčnih električnih pečeh vsak dan stalijo 24 ton livarskega vložka oziroma starega železa in različnih legirnih elementov.

Foto: Sabina Petrov

SAP podjetju pomaga pri sprejemanju pravih odločitev pri optimizaciji proizvodnje, pojasnjuje **Igor Kavčič**, vodja prodaje rešitev SAP v podjetju Avtenta (levo). Z informacijsko podporo zagotavljamo sledljivost in nadziramo proizvodni proces – od litja, termične obdelave, brušenja, cinkanja ..., poudarja Drago Brence, direktor in lastnik Livarne Titan.

Kritične točke v proizvodnem procesu

Kot je povedal Brence, je v procesu izdelave ulitkov več kritičnih točk, pomembnih za kakovost izdelkov, ki jih zato spremljajo sproti.

»Prva je analiza taline. Pri vsaki šarži oziroma za vsakih šest ton, ki jih pri 1.540 stopinjah Celzija stalimo v peči, naredimo kovinsko epruveto, jo zbrusimo in analiziramo s tako imenovanim emisijskim spektrometrom. To je posebna naprava, s katero ugotovite natančno sestavo legirnih elementov v talini – koliko je mangana, silicija, kroma, niklja ... – in ali so vsi legirni elementi v predvidenih mejah. Če je tako, gre talina naprej na litje, v nasprotnem primeru se dodela. Se pravi, da se kakšen element doda ali pa se z dodajanjem železa koncentracija elementov ustrezno zmanjša, da so v talini pravilna razmerja. Vse podatke zapisujemo, da so na voljo za presojo kupcev, vanje imajo vpogled tudi zainteresirani kupci.«

Naslednja faza, ki je zelo pomembna, je termična obdelava oziroma tempranje, ki traja 72 ur. »Tudi v avtomatski peči se vsi parametri beležijo. Temperatura v peči se hitro vzpne na 1.030 stopinj Celzija, na tej ravni se nato vzdržuje, potem upade na 750 stopinj Celzija in izdelki prek hladilne cone peč zapustijo. Tukaj testiramo njihovo natezno trdnost, trdoto in elastičnost, za to pa uporabimo kovinske epruvete, si smo jih na vertikalni avtomatski livarski liniji Disamatic vlili skupaj z izdelki.«

Naslednja kritična faza je cinkanje, kjer izdelke potapljajo v bazen z 80 tonami cinka, ogretega na 480 stopinj Celzija, pri tem pa s posebno aparaturo merijo debelino nanosa, ki se giblje med 60 in 80 mikroni. V Livarni Titan sicer pocinkajo le del izdelkov, odvisno od zahtev kupcev.

V mehanski obdelavi kontrolirajo navoje, kotnost in tako naprej, na koncu proizvodnega procesa sledi še končna kontrola kakovosti izdelkov, je naštel Brence.

Brez informacijske podpore ni sprememb

»Če nimaš informacij, potem ne moreš ničesar spremeniti. To, da imaš informacije ob pravem času in v pravem pomenu, je temeljno v poslu,« je sogovornik odgovoril na vprašanje, zakaj je za delovanje Livarne Titan pomembna informacijska podpora. In dodal: »SAP je najboljši ERP-sistem, kar jih je v Evropi. Hvalijo ga tudi naši kupci, ki pravijo, če imate SAP, ste urejeno podjetje. Za nas je sicer pomemben tudi certifikat DVGW za belo temprano litino in za fitinge, saj brez njega izdelkov v Evropi ne bi mogli prodajati.«

In kako jim SAP pomaga pri njihovi proizvodnji? »**Sistemi ERP** so pomembni za delovanje podjetja. Z rešitvami SAP imamo podprte vse poslovne funkcije, od finančne, kadrovske,

računovodske, proizvodne ... Ti sistemi morajo biti povezani v celoti in se dopolnjevati, da lahko vsak, ki potrebuje informacijo, to dobi. Vnos posameznega podatka je samo enkrat, odvisno od narave poslovnega ali proizvodnega procesa, kar je odločilno. Včasih ni bilo tako. Pomembna je tudi nadgradnja teh informacij, da znaš iz podatkov izluščiti informacije, ki so pomembne za aktivnosti in privedejo do boljših rezultatov. Se pravi, večja produktivnost, bolj zanesljiva proizvodnja z manj izmeta, časovna komponenta, da se stvari čim prej končajo, nižji stroški.«

Foto: Sabina Petrov

»Ce nimaš informacij, ne moreš ničesar spremeniti. To, da imaš informacije ob pravem času in v pravem pomenu, je osnovno v poslu,« pravi Drago Brence, direktor in lastnik Livarne Titan.

XXXX

Foto: Sabina Petrov

»Če nimaš informacij, ne moreš ničesar spremeniti. To, da imaš informacije ob pravem času in v pravem pomenu, je osnovno v poslu,« pravi Drago Brence, direktor in lastnik Livarne Titan.

Manjša končna zaloga izdelkov

Zaradi podpore SAP so po sogovornikovih besedah v podjetju spremenili miselnost. »In sicer v tem smislu, da zdaj v zalogi nimamo več končnih izdelkov oziroma smo njihov obseg precej zmanjšali, povečali pa smo ga v medfazi. Natančneje v delu, ko se odločamo, ali gredo izdelki na cinkanje ali naprej v proizvodni proces črni. Izdelke, tako fitinge kot blagovno litino, izdelujemo v različici brez cinkanja ali s cinkanjem, glede na povpraševanje kupca.«

Medfaza je na približno polovici proizvodnje, kjer imajo vmesno skladišče, iz katerega črpajo izdelke, da skrajšajo čas dobave.

»Prej se je zgodilo, da je kupec naročil črne, mi pa smo imeli v skladišču pocinkane. Povratna pot pa ni več možna, izdelkov ni mogoče razcinkati. Črnih izdelkov tudi ni mogoče pocinkati, ker se navoji režejo po cinkanju,« je pojasnil.

Z informacijsko podporo zagotavljajo sledljivost

Kot je pojasnil Brence, je celoten tehnološki proces v SAP opisan v IT-jeziku. »Vsi normativi, vsi postopki, vse šarže so opisani v obliki, da podpira osnovno dejavnost proizvodnje izdelkov. Z informacijsko podporo zagotavljamo sledljivost, nadziramo proizvodni proces, od litja in vseh nadaljnjih faz proizvodnje,

termično obdelavo, brušenje, cinkanje in tako naprej. Tako da vsakem trenutku vemo, v kateri fazi proizvodnje je posamezni izdelek.

Brez informacijske podpore je takšno sledljivost težko zagotavljati, pravi **Igor Kavčič**, vodja prodaje rešitev SAP v podjetju **Avtenta**. »Zdaj natančno vedo, iz katerega kotla je prišla talina in kaj se je z materialom dogajalo v vseh nadaljnjih fazah proizvodnje. Podobno kot je sledljivost treba zagotavljati pri avtomobilskih zavorah, če pride kdaj do težav ali nesreče, jo je treba zagotavljati tudi tukaj. Pa ne samo v skrajnih primerih, sledljivost je pomembna tudi, če pride do reklamacije. Tudi v tem primeru je treba ugotoviti, kaj se je dogajalo v proizvodnji in zakaj je prišlo do reklamacije.«

Kako proizvodnim podjetjem pomaga SAP

Prednosti uporabe poslovnega informacijskega sistema SAP ERP za proizvodna podjetja je sogovornik strnil tako: »Proizvodno podjetje mora po eni strani gledati, da njegov proizvodni proces teče čim bolj optimalno. To, poenostavljeno povedano, pomeni, da so količine čim večje, da se proizvodnja čim manj ustavlja in čim manj spreminja, da je vseh sprememb čim manj. Na drugi strani imamo kupce in ti imajo zahteve, ki so navadno prav nasprotne optimalnemu proizvodnemu procesu. Kupci bi radi

različne količine ob različnih dobavnih rokih. Poleg tega so kupci različnih pomembnosti, enemu je treba bolj ustreči kot drugemu. SAP podjetju med drugim pove, na katerem kupcu, na katerem izdelku, na kateri kombinaciji kupca, izdelka in trga je zaslužek največji.

SAP podjetju, ki ima na eni strani potrebe kupcev, na drugi pa zahteve po čim bolj optimalnem izvajanju proizvodnje, pomaga pri sprejemanju pravih odločitev. Katerega kupca obravnavati prednostno, katerega zamakniti na poznejši čas, kako združevati količine v proizvodnji in podobno. Ko dobivaš zahteve od kupcev, lahko proizvodnjo kombiniraš tako, da gre optimalno naprej. Proizvodnim podjetjem SAP ERP resnično prinaša koristi. Zlasti v povezavi prodaje in proizvodnje. Da oboji vidijo eno resnico,« je poudaril.

Foto: Sabina Petrov

SAP podjetju, ki ima na eni strani potrebe kupcev, na drugi pa zahteve po čim bolj optimalnem izvajanju proizvodnje, pomaga pri sprejemanju pravih odločitev, pravi Igor Kavčič, vodja prodaje rešitev SAP v podjetju Avtenta.

In dodal, da je na drugi strani še ta razsežnost – kje služimo in kje izgubljam. »Se pravi, kaj se nam spleča delati in česa se nam ne spleča delati oziroma kaj se nam manj spleča delati. In ali bomo nekaj delali samo zato, da bomo zapolnili proizvodno linijo, ali se nam nekaj spleča narediti zato, ker je zelo dobra

marža, kot rečeno, na kombinaciji kupca, izdelka in trga. To SAP direktorju da, če ta želi to videti. In ponavadi želi.«

SAP prinese preglednost

Kot razlaga sogovornik, SAP v podjetje prinaša preglednost. »Vsi standardi, ki jih imajo podjetja, so zelo striktno napisani, a so na papirju. V SAP pa, ko so procesi enkrat postavljeni, tako tudi tečejo. Direktor lahko tako vidi, kje se kaj dogaja. In kar je še bolj pomembno, vsi uporabniki vidijo eno resnico. Ko pridejo na kolegij, vsi gledajo en zaslon. Tudi ko imajo usklajevalni sestanek med prodajo in proizvodnjo, ko se odločajo, kaj bo šlo v proizvodnji prednostno naprej, imajo pred seboj en zaslon.

Brence je pri tem opozoril še na en vidik, zakaj kupci spoštujejo SAP. Ker ta preprečuje, da bi v proizvodnji obšli nekatere korake. »Če je v tehnološkem postopku med posameznimi operacijami predvidena kontrola kakovosti in ta ni bila izvedena, naslednje operacije ni mogoče potrditi. Takšnega izdelka kupcu ni mogoče izdati, saj sistem ne dovoli, da bi natisnili za to potrebne dokumente.«

Zagotavljanje zadovoljstva kupcev

Igor Kavčič je dodal, da ima SAP pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju zadovoljstva kupcev, ki bi jim radi vsi čim bolj

ustregli. »Ko pride kupec s svojo željo, lahko na podlagi tega, kar že imamo v sistemu – zmogljivosti, zaloge, razpisana proizvodnja in tako naprej –, SAP pove, kdaj bomo kupčevo naročilo lahko izpolnili. Če kupec pride in reče, da bi rad takšno in takšno količino 15. decembra, tisti, ki se z njim pogovarja, v trenutku vidi, ali lahko podjetje zeleno naročilo izpolni. In če tega ne more storiti, mu lahko predlaga, da mu 80 odstotkov dobavimo 15. decembra, 20 odstotkov pa 15. januarja, če je to zanj sprejemljivo.«

Foto: Sabina Petrov

Nekaj izdelkov iz produktnega portfelja Livarne Titan

Delo

Država: Slovenija

Doseg: 153.990

Stran: 8

Površina: 18 cm²

03.12.2019

Torek

Kazalo

1 / 1

Gradbeništvo Danes pogajanja za Karavanke

Dars bo pogajanja s tremi ponudniki za gradnjo druge cevi predora Karavanke opravil danes. Na odločitev o izbiri bo sicer mogoča še zadnja pritožba, a tudi če do nje pride, **v Darsu računajo, da bodo izbranega gradbinca v delo uvedli najpozneje marca prihodnje leto. G. R.**

Predvidoma prihodnje šolsko leto študijski program specialistov pametnih zgradb

[STA](#) Slovenija 02. 12. 2019, 12.44

V Šolskem centru Novo mesto naj bi prihodnje šolsko leto začeli pilotni izobraževalni program usposabljanja specialistov pametnih zgradb. Študijski program s poudarkom na praktičnem izobraževanju, ki ga nameravajo uskladiti s potrebami gospodarstva, bo vseboval tudi področja organizacije, načrtovanja in marketinga.

V Sloveniji naj bi prihodnje šolsko leto začeli pilotni izobraževalni program usposabljanja specialistov pametnih zgradb. Foto: pixabay.com

KRŠKO, NOVO MESTO > Pri snovanju mednarodnega projekta sodeluje tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, kjer so pojasnili, da gre za program znotraj **gradbeništva**, ki predvideva sodobno oziroma pametno celostno načrtovanje, gradnjo in upravljanje stavb.

Snovalci programa menijo, da bo ta okreplil kakovost tovrstnih storitev in konkurenčnost domačega gospodarstva. Omogočil bo tudi dvig življenjskega standarda, "kar so tudi smernice industrije 4.0", so dodali.

Krška zbornica je sporočila, da so za program, ki ga je kot obetavnega potrdila Evropska komisija, že oblikovali osnutek učnega programa. Razvili so ga na osnovi informacij podjetij, ki se ukvarjajo s tako imenovanimi pametnimi dejavnostmi v zgradbah.

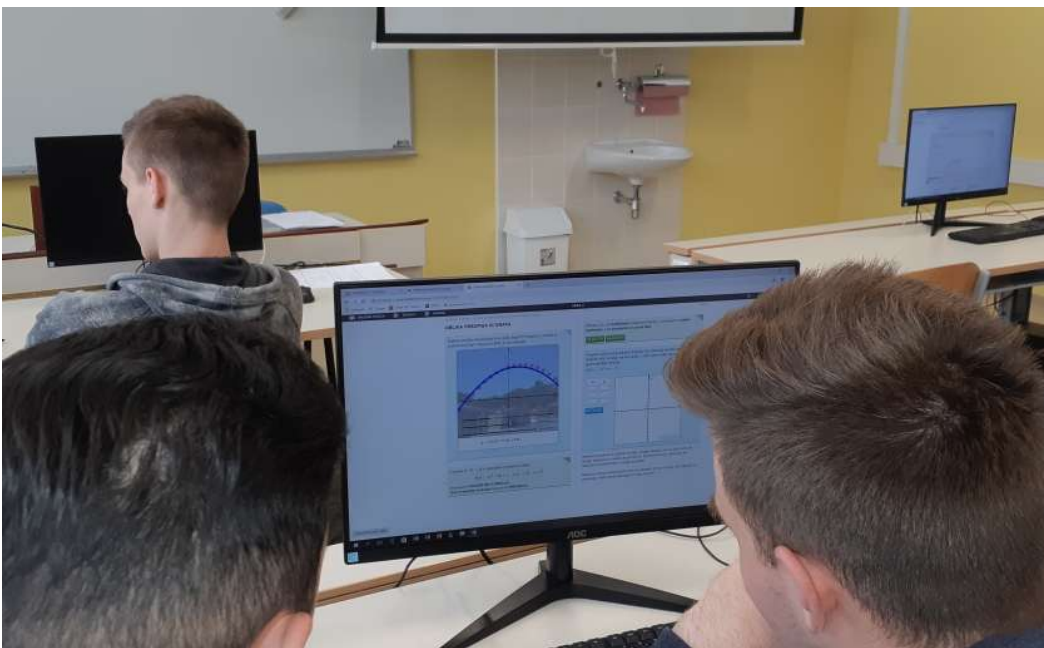
Pri njegovi izdelavi so sodelovale tudi ekspertne delovne skupine treh sodelujočih evropskih držav oziroma strokovnjaki s fakultet in drugih izobraževalnih ustanov ter gospodarstveniki. Dodatne informacije si obetajo z okroglih miz in drugih tovrstnih dejavnosti.

Priprava projekta oziroma programa, ki so ga poimenovali SHVET (Erasmus + KA3), poteka tudi na Hrvaškem in v Italiji, njegovi slovenski partnerji so Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, Center za poklicno izobraževanje in Šolski center Novo mesto, so še sporočili iz Krškega.

V Novem mestu se obeta študijski program specialistov pametnih zgradb

PIŠE: STA

ČAS OBJAVE:
02.12.2019 13:52

Dijaki Šolskega centra Novo mesto gredo v Latvijo

Foto: ŠC Novo mesto

Na Šolskem centru Novo mesto naj bi prihodnje šolsko leto začeli pilotni izobraževalni program usposabljanja specialistov pametnih zgradb. Omenjeni študijski program s poudarkom na praktičnem izobraževanju, ki ga nameravajo uskladiti s potrebami gospodarstva, bo vseboval tudi področja organizacije, načrtovanja in marketinga.

ŠC Novo mesto Dan odprtih vrat 2019

Radio Krka

Pri snovanju omenjenega mednarodnega projekta sodeluje tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, kjer so pojasnili, da gre za program znotraj **gradbeništva**, ki predvideva sodobno oz. pametno celostno načrtovanje, gradnjo in upravljanje stavb.

Snovalci omenjenega programa sicer menijo, da bo ta okrepil kakovost tovrstnih storitev in konkurenčnost domačega gospodarstva. Omogočil bo tudi dvig življenjskega standarda, "kar so tudi smernice industrije 4.0", so dodali.

Omenjena krška zbornica je sicer sporočila, da so za program, ki ga je kot obetavnega potrdila Evropska komisija, že oblikovali osnutek učnega programa. Razvili so ga na osnovi informacij podjetij, ki se ukvarjajo s t.i. pametnimi dejavnostmi v zgradbah.

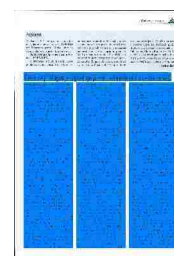
ŠC Novo mesto Dan odprtih vrat 2019

Radio Krka

Pri njegovi izdelavi so sodelovale tudi ekspertne delovne skupine treh sodelujočih evropskih držav oz. strokovnjaki s fakultet in drugih izobraževalnih ustanov ter gospodarstveniki. Dodatne informacije si obetajo z okroglih miz in drugih tovrstnih dejavnosti.

Priprava projekta oz. programa, ki so ga poimenovali SHVET (Erasmus + KA3), poteka tudi na Hrvaškem in v Italiji, njegovi slovenski partnerji so omenjena Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, Center RS za poklicno izobraževanje in Šolski center Novo mesto, so še sporočili iz Krškega.

gradbeništvo izobraževanje razvoj program šolski-center-novo-mesto obrtna-zbornica-krško

Časa za prelaganje izgradnje južne razbremenilne ceste ni več!

Sredi novembra je lokalna skupnost Bled v najširši možni zasedbi slovenski javnosti jasno predstavila zahteve Bleda po nujnosti izgradnje južne razbremenilne ceste (JRC), ki bo razbremenila promet ob neposredni obali Blejskega jezera mimo vasi Mlino in naprej do Bohinj. Iz Načrtov razvojnih programov Republike Slovenije, ki so del dokumentov proračuna, je namreč moč razbrati, da se prvi milijon za izgradnjo te državne ceste nameni šele leta 2023, kar pa je za Bled in Bohinj nesprejemljivo.

Občanke in občani, predstavniki gospodarstva in drugih javnosti v občini so prepričani, da sedanje stanje prometa ni več ne sprejemljivo in ne varno. Saga o izgradnji JRC se vleče vsaj že 50 let, vse prevečkrat so bili na Bledu deležni zagotovil države, da zdaj pa cesta res bo. In vsakokrat so tem zagotovilom tudi verjeli.

Kot je na novinarski konferenci povedal župan Janez Fajfar, izgradnja JRC za Bled pomeni občutno zmanjšanje števila vozil v centru Bleda, umik tovornih vozil, ki so namenjena v Bohinj, iz blejskega centra in iz jezerske skleda, večjo varnost v prometu, večjo ekološko varnost tega izjemno občutljivega prostora, priložnost za razvoj.

Ob JRC bodo parkirišča in ostala infrastruktura, ki je nujno potrebna po eni strani za izboljšanje ekološkega stanja občine v najširšem pomenu besede, po drugi strani pa bo šele JRC zagotovila, da bo Bled uresničil dolga leta trajajoče sanje – jezersko skledo zapreti za promet. Z izgradnjo JRC bo možno tudi dokončno obnoviti kanalizacijski sistem na Ljubljanski cesti in zares izvajati strategije trajnostnega razvoja turizma na vseh področjih. Dejstvo je tudi, da se stanje Blejskega jezera slabša, na kar so opozorili tudi naravovarstveniki, ki so se udeležili novinarske konference.

Izjemnega pomena je, da je Občina Bled s Civilno iniciativo Mlino našla skupen jezik in dogovor. Občina Bled je sprejela vse prostorske dokumente, ki so po-

trebni za izgradnjo JRC. Odkupe zemljišč na trasi v celoti vodi RS, Občina Bled ji pri tem pomaga. Do sedaj je na CELOTNI trasi za 266 podpisanih pogodb (od 350), ki so posredovane v postopek.

Pri sprejemanju občinskega podrobnega prostorskega načrta za južno razbremenilno cesto Občina Bled ni bila neodvisna, saj je morala biti obstoječa rešitev predhodno usklajena z investitorjem (Republika Slovenija) in nosilci urejanja prostora. Stroka obstoječo rešitev zagovarja kot najboljšo možno, zato jo je Občina Bled tudi sprejela. Jasno pa je, da so zaradi nestrinjanja nekaterih lastnikov zemljišč na trasi potrebne razlastitve, ki pa jih spet vodi Republika Slovenija.

Kot predstavnik Občinskega sveta Občine Bled je govoril svetnik Gregor Jarkovič, LMŠ, ki je med drugim dejal: »Slovenija, gorenjska regija in Občina Bled to razbremenilno cesto potrebujejo danes, ne jutri,« in opozoril, da ima obiskanost Bleda svojo ceno, ki je (pre)visoka, saj je Bled in okolico v zadnjih letih zajel neobvladljivi val prometa in turizma, in sicer v količinah, ki ga prostor enostavno ne prenese več. Bled za ustavitev propadanja, sanacijo in regulacijo dejavnikov tveganja potrebuje takojšnje in odločno ukrepanje in sodelovanje države.

»Občina Bled se zaradi neobvladljivih in kaotičnih prometnih tokov in neustrezne prometne infrastrukture v zadnjih letih sooča z vrsto neprijetnosti in tveganji, kar se vedno bolj odraža v degradaciji okolja, saj se iz sezone v sezono stanje okolja slabša, regeneracija narave pa v letnem ciklu ni več mogoča, kar pomeni, da je Blejsko jezero in ostale naravne danosti v okolici že v spirali nepovratnega ekološkega propadanja. Trenutno stanje skoraj celoletnega prometnega kaosa bistveno vpliva na izrazito negativne demografske trende in izseljevanje družin in občanov – preko 300 samo v zadnjih letih, veliko samo zaradi izredno slabe kvalitete bivanja. Turizma in gospodarstva brez občanov pač ne bo,« je še dejal in opozoril na

gospodarsko škodo, ki jo zaradi tega občutita tako Bled kot tudi Bohinj. Ostro in zelo natančno sporočilo je državi predala tudi predstavnica Civilne iniciative Mlino, Sonja Dornik:

»Poznaš, država, svoj dolg do Bleda?

Novica, da Republika Slovenija z gradnjo JRC ne namerava začeti pred letom 2023, je šokantna in nerazumna. Bled je v Strategiji prostorskega razvoja RS (2004) z ozirom na prepoznavnost Slovenije z vidika kulturnega in simbolnega pomena krajine pripoznan kot krajinsko območje s prepoznavnimi značilnostmi, ki so pomembne na nacionalni ravni. Ena od prepoznavnih značilnosti Bleda je Blejsko jezero, naravna vrednota državnega pomena. Kemijsko in ekološko stanje jezera kažejo, da se stanje jezera slabša, vključno s kisikovimi razmerami. Gre za kroničnega bolnika, katerega zdravstveno stanje je potrebno izboljšati. Južno jezersko obalo je potrebno razbremeniti naraščajočega motornega prometa, zato potrebujemo JRC. Če naj jezero tudi v prihodnje bo ključni trajnostni gradnik celotnega blejskega turizma, potem je odločitev države za začetek gradnje JRC leta 2023 nacionalna sramota.

JRC je sicer regionalna cesta, ki ne bi razbremenila le južne jezerske obale, temveč središče Bleda predvsem tranzitnega prometa v smeri Bohinj in lokalnega v smeri vasi Mlino/Zazer in v nadaljevanju do kampa Velika Zaka. Gre za povezovalno cesto med sosednjima turističnima občinama, ki sta med paradnimi konji slovenskega turizma. V tem smislu je izgradnja JRC vsekakor tudi v nacionalnem interesu. Turizem je v zadnjih letih postal ena od pomembnih gospodarskih dejavnosti, ki pomembno polni državno malho. Naj se iz te malhe glede na pomen JRC, ne leta 2023, ampak jutri, vrne za graditev ceste, ki je vitalnega pomena za kakovosten razvoj turizma in izboljšanje kakovosti življenja nas, občanov Bleda.

CIM se ne glede, kje bo JRC umeščena v prostor na območju vasi Mlino/Zazer,

priključuje ugotovitvi oziroma utemeljeni zahtevi Občine Bled, da država ponovno razmisli o svoji odločitvi in ozavesti svoj dolg do Bleda.«

Prizadevanja Bleda za izgradnjo JRC je podprl tudi bohinjski župan Jože Sodja, ki sta ga na novinarski konferenci zastopala podžupanja Monika Ravnik in direktor Turizma Bohinj, Klemen Langus. Bohinjski župan je med drugim zapisal, da »v Občini Bohinj skoraj polovica delovno aktivnih prebivalcev delo opravlja izven Bohinja. Po statističnih podatkih, ki so nam na voljo, je leta 2017 48 odstotkov delovno aktivnih prebivalcev Občine Bohinj delalo v drugih slovenskih občinah, v Ljubljani (2 %), na Bledu (19 %), v Radovljici (14 %) ter v Kranju in na Jesenicah (po 12 %). Poleg Bohinjcev so z zastoji obremenjeni tudi tisti, ki se na delo vo-

zijo v Bohinj. Vsi ti prebivalci se dnevno spopadajo z zastoji skozi Bled in za prihod in odhod iz službe porabijo bistveno več časa, kot bi ga ob normalni pretočnosti prometa. V poletnem času je to lahko tudi do tri ure ali več. V poletnem času je namreč prihod v Bohinj in odhod iz njega skozi Bled znatno obremenjen tudi zaradi turistov. Po podatkih, ki jih preko merilnih postaj zbiramo, v poletnem času beležimo vse od začetka junija do konca avgusta štiri do pet tisoč avtomobilov, ki dnevno prihajajo v Bohinj.

Poleg služb je potreba Bohinj in Bohinjcev po uporabi ceste skozi Bled še toliko večja, ker morajo večino storitev (upravne in socialne zadeve, specializirani nakupi, ...) odpraviti izven Bohinja. Ob tem naj dodam, da je reševalna postaja stacionirana na Bledu in da je reševalnim

vozilom v poletnem času močno otežkočen prihod in odhod iz Bohinja. Za samo pot potrebuje v primerih nujnega prevoza bistveno preveč časa.«

Kot je še zapisal, je popolnoma nerazumljivo, da se država Slovenija hvali s turističnimi kraji, kot sta Bled in Bohinj, da na Bled kot simbol turizma vozi tuje državnike, za samo prometno ureditev in rešitev problema pa ne stori popolnoma nič. Na novinarski konferenci so k nujnosti takojšnje izgradnje JRC pozvali še direktor Turizma Bled Tomaž Rogelj, športnik, podjetnik in občan Jani Klemenčič, podjetnik in krajan Zazerja Anže Logar, Miha Žvan iz Društva za varstvo okolja Bled, svoje izkušnje s severno razbremenilno cesto pa je predstavila predsednica TD Zasip Mateja Vilman.

:: Romana Purkart, foto na naslovnici: Miro Zalokar

Okoljska nagrada za Xello Kisovec

Na konferenci Okoljsko srečanje so pod okriljem Eko sklada in časnika Finance podelili priznanja okolju najbolj prijaznemu podjetju, izdelku, postopku in storitvi. Organizatorji so prejeli 18 prijav na razpis v štirih kategorijah. Družba Xella porobeton SI je prejela nagrado za najboljši okoljski postopek, saj se z učinkovitim izkoriščanjem odvečne procesne toplote, reciklažo surovin in drugimi procesnimi rešitvami uvršča med tovarne z najučinkovitejšo in okolju prijazno proizvodnjo gradbenega materiala Ytong.

»S celovito integracijo procesov, kot je izkoriščanje odvečne toplote (pare), in vnovično uporabo ter reciklažo neustreznega porobetona, je tovarna porobeton iz Kisovca zmanjšala toplotni vpliv na okolje in izboljšala energetske učinkovitost ter s tem privarčevala tako pri izpustih ogljikovega dioksida in emisij kot pri specifični rabi električne energije. Z letnim prihrankom, ki je kar štirikrat večji od naložbe, so v enem letu prihranili 85 tisoč evrov pri proizvodni količini 70 tisoč kubičnih metrov porobetona. Za

10 odstotkov pa so zmanjšali tudi porabo vode za pripravo nasičene vodne pare in posledično tudi zemeljskega plina. Zasavsko procesno inovacijo so uporabili tudi v drugih družbah koncerna Xella, ki ga sestavlja preko 100 tovarn po vsem svetu,« pravijo v družbi Xella porobeton SI iz Kisovca.

Družba proizvaja in prodaja gradbeni material Ytong že od leta 1977. Beli gradbeni material porobeton, prej znan pod imenom siporex, je eden izmed bolj prepoznavnih gradbenih materialov na svetu, ki je v uporabi v grad-

beništvu že vse od leta 1923. Poleg proizvodnje različnih elementov iz porobetona družba Xella Slovenija kot del mednarodnega koncerna Xella International pod svojim okriljem trži in prodaja tudi silikatne zidake, mineralno toplotno izolacijo in armiranobetonske plošče. V

Kisovcu zaposleni z izkušnjami in predanostjo skrbijo za proizvodnjo in prodajo kakovostnih Ytong izdelkov, ki omogočajo gradnjo varnih in varčnih slovenskih domov ter drugih vrst objektov.

 Savus

 arhiv Xella

V RADENCIH JE VELIKO TOVORNJAKOV – INVESTICIJE

V Radencih je zadnje čase videti veliko tovornjakov-pa ne tranzitnih ampak v glavnem prevažajo zemljo, gramoz na gradbišča, ki jih je kar precej.

Na zemljišče v Radencih, na katerem je bilo leta 1962 ob praznovanju 80. obletnice Zdravilišča Radenska Slatina odprto letno kopališče s športnimi igrišči je več mesecev bilo odlagališče gradbenega materiala od porušene šole na Kapeli. V začetku meseca oktobra so pričeli po posebnem postopku z drobljenjem odpadnega gradbenega materiala ter ga uporabili za napolnitev-zasipanje bazena. Material bodo naslednje leto po posedanju čez zimske mesece še utrdili.

Na regionalni cesti R1230/366 Radgona Radenci pri kmetijski zadrugi v Radencih je bila izgradnja začasnega montažnega krožišča v sklopu investicije »Sanacija državne ceste na odseku Rondo-Mostovi, za gasilskim domom v Radencih pa je občina pričela s prodajo 11 komunalno urejenih zemljišč od parc. št. 36/16 do parc. št. 36/27, namenjenih za gradnjo individualnih hiš.

V neposredni bližini Petrola v Radencih, na nasprotni strani ceste Radenci-Šratovci investitor MM Jota d.o.o., Dunajska c. 151, Ljubljana po gradbenem dovoljenju izdanem dne 27.9.2019 s strani UE Gornja Radgona v izvedbi Komunale Slovenske gorice iz Lenarta s kooperanti med katerimi je tudi podjetje iz radenske občine, **GMW gradbeništvo** in mehanizacija Weindorfer iz Turjanцев, gradi Trgovski center »MM Jota« Radenci katerega otvoritev bo predvidoma pomladi naslednje leto.

Pričela se je tudi rekonstrukcija občinske ceste LZ Radenci-Prisojna cesta v smeri proti trgovskemu centru Jager v dolžini 374 metrov, ki je zasnovana kot dvosmerna cesta z izgradnjo novega hodnika za pešce in javno razsvetljava, na novo pa se ureja tudi odvodnjavanje vozišča.

Livarna Titan z rešitvami SAP optimizira proizvodnjo in znižuje stroške

02.12.2019 | 01:00

Čas branja: 8 min

Poslovni informacijski sistem SAP ima pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju zadovoljstva kupcev

eNovice Tovarna leta

Tovarna leta – **najboljši primeri** tehnološko naprednih praks in digitalizacije v **proizvodnih podjetjih**.

Potrdite prijavo »

Vaši podatki so na varnem. Časnik Finance se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranil in uporabljal samo za pošiljanje biltena Tovarna leta ter jih ne bo posredoval tretjim osebam. Odjavna povezava se nahaja na dnu vsakega biltena.

[Politika zasebnosti](#)

Livarna **Titan**, ena od naslednic industrijskega velikana **Titan Kamnik**, ima v svojem prodajnem portfelju dva tisoč različnih ulitkov iz bele temprane litine, ki jih prodaja približno 200 kupcem v 36 državah, večinoma v Evropi. Kompleksnost

proizvodnje družbi pomaga upravljati poslovni informacijski sistem **SAP**.

Kot je povedal **Drago Brence**, direktor in lastnik družbe Livarne Titan, se z letno proizvodnjo tri tisoč ton uvrščajo med manjše evropske livarne, vendar med večje po številu izdelanih kosov, saj jih naredijo več kot milijon na mesec. Glavnino njihove prodaje oziroma približno 60 odstotkov pomenijo fitingi oziroma spojni elementi za vodo, plin, olja, emulzije in druge fluide, preostanek pa blagovna litina, kamor se uvrščajo različni vezni in drugi elementi za **gradbeništvo**, avtomobilsko industrijo, tudi kmetijsko mehanizacijo in podobno. V treh srednje frekvenčnih električnih pečeh vsak dan stalijo 24 ton livarskega vložka oziroma starega železa in različnih legirnih elementov.

Foto: Sabina Petrov

SAP podjetju pomaga pri sprejemanju pravih odločitev pri optimizaciji proizvodnje, pojasnjuje **Igor Kavčič**, vodja prodaje rešitev SAP v podjetju Avtenta (levo). Z informacijsko podporo zagotavljamo sledljivost in nadziramo proizvodni proces – od litja, termične obdelave, brušenja, cinkanja ..., poudarja Drago Brence, direktor in lastnik Livarne Titan.

Kritične točke v proizvodnem procesu

Kot je povedal Brence, je v procesu izdelave ulitkov več kritičnih točk, pomembnih za kakovost izdelkov, ki jih zato spremljajo sproti.

»Prva je analiza taline. Pri vsaki šarži oziroma za vsakih šest ton, ki jih pri 1.540 stopinjah Celzija stalimo v peči, naredimo kovinsko epruveto, jo zbrusimo in analiziramo s tako imenovanim emisijskim spektrometrom. To je posebna naprava, s katero ugotovite natančno sestavo legirnih elementov v talini – koliko je mangana, silicija, kroma, niklja ... – in ali so vsi legirni elementi v predvidenih mejah. Če je tako, gre talina naprej na litje, v nasprotnem primeru se dodela. Se pravi, da se kakšen element doda ali pa se z dodajanjem železa koncentracija elementov ustrezno zmanjša, da so v talini pravilna razmerja. Vse podatke zapisujemo, da so na voljo za presojo kupcev, vanje imajo vpogled tudi zainteresirani kupci.«

Naslednja faza, ki je zelo pomembna, je termična obdelava oziroma tempranje, ki traja 72 ur. »Tudi v avtomatski peči se vsi parametri beležijo. Temperatura v peči se hitro vzpne na 1.030 stopinj Celzija, na tej ravni se nato vzdržuje, potem upade na 750 stopinj Celzija in izdelki prek hladilne cone peč zapustijo. Tukaj testiramo njihovo natezno trdnost, trdoto in elastičnost, za to pa uporabimo kovinske epruvete, si smo jih na vertikalni avtomatski livarski liniji Disamatic vlili skupaj z izdelki.«

Naslednja kritična faza je cinkanje, kjer izdelke potapljajo v bazen z 80 tonami cinka, ogretega na 480 stopinj Celzija, pri tem pa s posebno aparaturo merijo debelino nanosa, ki se giblje med 60 in 80 mikroni. V Livarni Titan sicer pocinkajo le del izdelkov, odvisno od zahtev kupcev.

V mehanski obdelavi kontrolirajo navoje, kotnost in tako naprej, na koncu proizvodnega procesa sledi še končna kontrola kakovosti izdelkov, je naštel Brence.

Brez informacijske podpore ni sprememb

»Če nimaš informacij, potem ne moreš ničesar spremeniti. To, da imaš informacije ob pravem času in v pravem pomenu, je temeljno v poslu,« je sogovornik odgovoril na vprašanje, zakaj je za delovanje Livarne Titan pomembna informacijska podpora. In dodal: »SAP je najboljši ERP-sistem, kar jih je v Evropi. Hvalijo ga tudi naši kupci, ki pravijo, če imate SAP, ste urejeno podjetje. Za nas je sicer pomemben tudi certifikat DVGW za belo temprano litino in za fitinge, saj brez njega izdelkov v Evropi ne bi mogli prodajati.«

In kako jim SAP pomaga pri njihovi proizvodnji? »**Sistemi ERP** so pomembni za delovanje podjetja. Z rešitvami SAP imamo podprte vse poslovne funkcije, od finančne, kadrovske,

računovodske, proizvodne ... Ti sistemi morajo biti povezani v celoti in se dopolnjevati, da lahko vsak, ki potrebuje informacijo, to dobi. Vnos posameznega podatka je samo enkrat, odvisno od narave poslovnega ali proizvodnega procesa, kar je odločilno. Včasih ni bilo tako. Pomembna je tudi nadgradnja teh informacij, da znaš iz podatkov izluščiti informacije, ki so pomembne za aktivnosti in privedejo do boljših rezultatov. Se pravi, večja produktivnost, bolj zanesljiva proizvodnja z manj izmeta, časovna komponenta, da se stvari čim prej končajo, nižji stroški.«

Foto: Sabina Petrov

»Ce nimaš informacij, ne moreš ničesar spremeniti. To, da imaš informacije ob pravem času in v pravem pomenu, je osnovno v poslu,« pravi Drago Brence, direktor in lastnik Livarne Titan.

XXXX

Foto: Sabina Petrov

»Če nimaš informacij, ne moreš ničesar spremeniti. To, da imaš informacije ob pravem času in v pravem pomenu, je osnovno v poslu,« pravi Drago Brence, direktor in lastnik Livarne Titan.

Manjša končna zaloga izdelkov

Zaradi podpore SAP so po sogovornikovih besedah v podjetju spremenili miselnost. »In sicer v tem smislu, da zdaj v zalogi nimamo več končnih izdelkov oziroma smo njihov obseg precej zmanjšali, povečali pa smo ga v medfazi. Natančneje v delu, ko se odločamo, ali gredo izdelki na cinkanje ali naprej v proizvodni proces črni. Izdelke, tako fitinge kot blagovno litino, izdelujemo v različici brez cinkanja ali s cinkanjem, glede na povpraševanje kupca.«

Medfaza je na približno polovici proizvodnje, kjer imajo vmesno skladišče, iz katerega črpajo izdelke, da skrajšajo čas dobave.

»Prej se je zgodilo, da je kupec naročil črne, mi pa smo imeli v skladišču pocinkane. Povratna pot pa ni več možna, izdelkov ni mogoče razcinkati. Črnih izdelkov tudi ni mogoče pocinkati, ker se navoji režejo po cinkanju,« je pojasnil.

Z informacijsko podporo zagotavljajo sledljivost

Kot je pojasnil Brence, je celoten tehnološki proces v SAP opisan v IT-jeziku. »Vsi normativi, vsi postopki, vse šarže so opisani v obliki, da podpira osnovno dejavnost proizvodnje izdelkov. Z informacijsko podporo zagotavljamo sledljivost, nadziramo proizvodni proces, od litja in vseh nadaljnjih faz proizvodnje,

termično obdelavo, brušenje, cinkanje in tako naprej. Tako da vsakem trenutku vemo, v kateri fazi proizvodnje je posamezni izdelek.

Brez informacijske podpore je takšno sledljivost težko zagotavljati, pravi **Igor Kavčič**, vodja prodaje rešitev SAP v podjetju **Avtenta**. »Zdaj natančno vedo, iz katerega kotla je prišla talina in kaj se je z materialom dogajalo v vseh nadaljnjih fazah proizvodnje. Podobno kot je sledljivost treba zagotavljati pri avtomobilskih zavorah, če pride kdaj do težav ali nesreče, jo je treba zagotavljati tudi tukaj. Pa ne samo v skrajnih primerih, sledljivost je pomembna tudi, če pride do reklamacije. Tudi v tem primeru je treba ugotoviti, kaj se je dogajalo v proizvodnji in zakaj je prišlo do reklamacije.«

Kako proizvodnim podjetjem pomaga SAP

Prednosti uporabe poslovnega informacijskega sistema SAP ERP za proizvodna podjetja je sogovornik strnil tako: »Proizvodno podjetje mora po eni strani gledati, da njegov proizvodni proces teče čim bolj optimalno. To, poenostavljeno povedano, pomeni, da so količine čim večje, da se proizvodnja čim manj ustavlja in čim manj spreminja, da je vseh sprememb čim manj. Na drugi strani imamo kupce in ti imajo zahteve, ki so navadno prav nasprotno optimalnemu proizvodnemu procesu. Kupci bi radi

različne količine ob različnih dobavnih rokih. Poleg tega so kupci različnih pomembnosti, enemu je treba bolj ustreči kot drugemu. SAP podjetju med drugim pove, na katerem kupcu, na katerem izdelku, na kateri kombinaciji kupca, izdelka in trga je zaslužek največji.

SAP podjetju, ki ima na eni strani potrebe kupcev, na drugi pa zahteve po čim bolj optimalnem izvajanju proizvodnje, pomaga pri sprejemanju pravih odločitev. Katerega kupca obravnavati prednostno, katerega zamakniti na poznejši čas, kako združevati količine v proizvodnji in podobno. Ko dobivaš zahteve od kupcev, lahko proizvodnjo kombiniraš tako, da gre optimalno naprej. Proizvodnim podjetjem SAP ERP resnično prinaša koristi. Zlasti v povezavi prodaje in proizvodnje. Da oboji vidijo eno resnico,« je poudaril.

Foto: Sabina Petrov

SAP podjetju, ki ima na eni strani potrebe kupcev, na drugi pa zahteve po čim bolj optimalnem izvajanju proizvodnje, pomaga pri sprejemanju pravih odločitev, pravi Igor Kavčič, vodja prodaje rešitev SAP v podjetju Avtenta.

In dodal, da je na drugi strani še ta razsežnost – kje služimo in kje izgubljam. »Se pravi, kaj se nam spleča delati in česa se nam ne spleča delati oziroma kaj se nam manj spleča delati. In ali bomo nekaj delali samo zato, da bomo zapolnili proizvodno linijo, ali se nam nekaj spleča narediti zato, ker je zelo dobra

marža, kot rečeno, na kombinaciji kupca, izdelka in trga. To SAP direktorju da, če ta želi to videti. In ponavadi želi.«

SAP prinese preglednost

Kot razlaga sogovornik, SAP v podjetje prinaša preglednost. »Vsi standardi, ki jih imajo podjetja, so zelo striktno napisani, a so na papirju. V SAP pa, ko so procesi enkrat postavljeni, tako tudi tečejo. Direktor lahko tako vidi, kje se kaj dogaja. In kar je še bolj pomembno, vsi uporabniki vidijo eno resnico. Ko pridejo na kolegij, vsi gledajo en zaslon. Tudi ko imajo usklajevalni sestanek med prodajo in proizvodnjo, ko se odločajo, kaj bo šlo v proizvodnji prednostno naprej, imajo pred seboj en zaslon.

Brence je pri tem opozoril še na en vidik, zakaj kupci spoštujejo SAP. Ker ta preprečuje, da bi v proizvodnji obšli nekatere korake. »Če je v tehnološkem postopku med posameznimi operacijami predvidena kontrola kakovosti in ta ni bila izvedena, naslednje operacije ni mogoče potrditi. Takšnega izdelka kupcu ni mogoče izdati, saj sistem ne dovoli, da bi natisnili za to potrebne dokumente.«

Zagotavljanje zadovoljstva kupcev

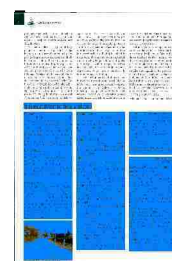
Igor Kavčič je dodal, da ima SAP pomembno vlogo tudi pri zagotavljanju zadovoljstva kupcev, ki bi jim radi vsi čim bolj

ustregli. »Ko pride kupec s svojo željo, lahko na podlagi tega, kar že imamo v sistemu – zmogljivosti, zaloge, razpisana proizvodnja in tako naprej –, SAP pove, kdaj bomo kupčevo naročilo lahko izpolnili. Če kupec pride in reče, da bi rad takšno in takšno količino 15. decembra, tisti, ki se z njim pogovarja, v trenutku vidi, ali lahko podjetje zeleno naročilo izpolni. In če tega ne more storiti, mu lahko predlaga, da mu 80 odstotkov dobavimo 15. decembra, 20 odstotkov pa 15. januarja, če je to zanj sprejemljivo.«

Foto: Sabina Petrov

Nekaj izdelkov iz produktnega portfelja Livarne Titan

Infrastrukturalna dela v občini

Dela na Selu

Na območju spodnje vasi Selo je Občina Bled začela z infrastrukturnimi deli. Gre za obnovo vodovodnega omrežja, izgradnjo plinovoda, ureditev odvodnjavanja občinske ceste, izgradnjo električnih in telekomunikacijskih napeljav. Z deli so začeli v drugi polovici oktobra in bodo predvidoma zaključena pomladi. Obvoz je urejen preko Ribnega za Savo na Selo.

Dela v Mali Zaki

V Mali Zaki se nadaljuje gradnja fekalne kanalizacije, občina obnavlja vodovod in javno razsvetljavo, istočasno bosta svoje vode položila tudi Telekom in Elektro Gorenjska. Dela so bila v novembru zaradi dežja nekaj dni prekinjena, kljub temu pa bodo končana do poletne sezone, obvozi so urejeni.

Pločnik do Zasipa

Občina Bled je konec oktobra začela z izgradnjo manjkajočega dela pločnika do Zasipa. Gre za odsek od križišča za Piškovco do parkirišča pri gostilni Kurej. Hkrati bodo uredili tudi odvodnjavanje meteornih voda, javno razsvetljavo, na tem delu bodo obnovili vodovod, električno napeljavo in telekomunikacijske vode. Cesta je do praznikov zaprta, obvoz je urejen skozi Sebenje.

Urejanje Dobre gore

Začela so se infrastrukturna dela na Selu, obvoz je urejen za Savo. Občina Bled ureja brežino Dobra gora nad vasjo, izvajalec je začel s sanacijo območja, ki bo preprečila padanje kamenja, predvidenih obvozov pa v tej fazi del ni.

Pitnik in hidrant v Bodeščah

Občina Bled je pri kapelici v Bodeščah uredila okolico, postavila hidrant, s katerim zagotavljajo požarno varstvo vasi, zraven pa postavila še pitnik.

Zimska služba

Občane in občanke Bleda obveščamo, da Občina Bled tudi v letošnji zimi od 15. novembra 2019 do 15. marca 2020 izvajala zimsko službo skladno z veljavno kategorizacijo občinskih cest. Izvajalec zimske službe na vseh kategoriziranih cestah in pločnikih na območju Občine Bled je **Gradbeništvo Prestor d.o.o.** Zimska služba je dejavnost, ki skrbi za prevoznost cest ob sneženju in poledici ter za prehodnost vseh javnih površin v občini.

Zimska služba zajema naslednje dejavnosti:

- postavitev, vzdrževanje in pospravljanje snežnih kolov,
- posipanje cest, pločnikov in stopnišč proti poledici,
- strojno pluzenje cest in pločnikov,
- ročno čiščenje stopnišč, prehodov, mostov ter čiščenje cestnih požiralnikov,
- odvoz snega iz javnih površin po prenehanju sneženja.

Zimska služba zajema tudi pripravljenost na domu za delavce in podizvajalce, v primeru močnejšega sneženja pa tudi dežurstvo. Posipanje se prične ob vsa-

ki poledici ali pričetku sneženja, ko se sneg začne oprijemati cestišča oziroma preventivno posipanje za preprečitev poledice. Skladno z veljavno zakonodajo se pluzenje prične ob 10 cm snega na cestišču glavnih prometnic, na vseh drugih stranskih cestah in parkiriščih pa ob 15 cm snega.

Ob tem povejmo, da morajo občani in občanke na svojem zemljišču sami poskrbeti za čiščenje snega, ki pa ga NI dovoljeno odmetavati na državne ali občinske ceste.

:: Urška Kregar Cundrič in Franci Pavlič, Občina Bled

Kozolec ob Seliški cesti bomo namenili počivališču za kolesarje

Kozolci so edinstvena arhitekturna posebnost slovenskega podeželja. Kmetje so jih nekoč uporabljali predvsem za sušenje in shranjevanje sena, žita in pridelkov. Zaradi sprememb v načinu kmetovanja je njihova vloga postala postranska, uporabljeni so veliko redkeje kot nekoč, zato so podvrženi propadanju. Kljub temu pa so pomemben gradnik slovenske kulturne krajine.

Občina Bled si skupaj z Razvojno agencijo Zgornje Gorenjske in Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije prizadeva ohranjati kozolce, saj predstavljajo pomemben del slovenske etnološke dediščine ter naše skupne identitete. V sklopu operacije Arhitektura gorenjskih vasi, sofinancirane iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, v decembru predstavljamo obstoječ kozolec ob mešano površino za pešce in kolesarje na Seliško cesto med vrtec in šolo, ki ga bomo namenili počivališču za kolesarje. Pripravljamo

tudi delavnico, ki je namenjena tesarjem, lastnikom kozolcev in drugi zainteresirani javnosti, kjer se bomo podrobneje seznanili o pomenu ohranjanja kozolcev, tehnikah zamenjave dotrajanih delov in

ohranjanju starih delov. O terminu delavnice vas bomo obvestili. V teoretičnem delu v Infocentru Triglavska roža Bled se bomo pogovarjali o pomenu kozolcev, analizi in stanju kozolcev na Gorenjskem

ter prikazali nekaj primerov dobrih praks. Delavnico bomo nadaljevali s terenskim ogledom poteka del prestavitve kozolca.

Vabljeni, da se nam pridružite.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Občina Bled med posameznike in društva, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in razvojem podeželja, razdelila 25.000 EUR

Tudi v letošnjem letu je Občina Bled namenila kar nekaj sredstev za kmetijstvo in razvoj podeželja. Poleg projekta Semeljavnica, ki spodbuja ekološko in biodinamično kmetijstvo, projekta Proč z invazivkami, s katerim izobražujemo mlade o tujerodnih invazivnih vrstah in organiziramo akcije odstranjevanja invazivk, projekta Mala barja - MARJA, ki pozornost posveča ohranjanju biodiverzitete na projektnih območjih Brja, Podhoma in Bodešč ter projekta Kako se pa pri vas reče, je Občina Bled letos med posameznike, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, razdelila 20.000 EUR in med društva za njihovo delovanje 5.000 EUR. Posamezniki so denar porabili za obnove streh gospodarskih poslopij, kozolcev in senikov, nakup različne kmetijske mehanizacije in gozdarske opreme, obnovo fasade na stari kmečki hiši s statusom kulturne zaščite, nakup prikolice za prevoz čebeljih družin in šolnino. S podobnimi aktivnostmi nadaljujemo tudi v prihodnjem letu.

Občani postopoma spreminjajo svoje potovalne navade v prid trajnostni mobilnosti

Minuli mesec smo na spletni strani Občine Bled in v septembrski izdaji Blejskih novic objavili anketo o potovalnih navadah naših občanov. Anketo je izpolnilo 91 občanov, pretežno žensk, starih med 26 in 65 let. Največ sodelujočih prihaja iz krajevne skupnosti Bled.

Žrebanje za električni skiro in košarici lokalnih izdelkov »Bled Local Selection« bo potekalo ob prižigu lučk v petek, 29. novembra 2019, ob 17. uri na Jezerski promenadi.

Rezultati ankete so pokazali, da občane še vedno najbolj motijo zastoji oz. gneča na cesti, osvetljenost pešpoti in kolesarskih povezav, število parkirišč, prilagojenost prometnih površin starejšim in osebam z različnimi omejitvami, urejenost parkirišč za kolesa, varnost in nepovezanost kolesarskih povezav ter pločniki in pešpoti. Želeli bi si nadgradnje vzpostavitve sistema za izposajo koles, dograditev prome-

tnih površin primernih tudi za starejše in osebe z različnimi omejitvami, ureditve varnih šolskih poti, več površin za pešce in kolesarje, pogostejših voženj vlakov, večjo urejenost javnih površin, vzpostavitev mestnega avtobusa. Anketiranci za premagovanje razdalj še vedno v največji meri uporabljajo avtomobil, v primerjavi z letom 2016 se malenkostno izboljšuje trend premagovanja razdalj tudi peš ali s kolesom. Občani pešačijo in kolesarijo predvsem na rekreacijo, druženje ali po opravkih (trgovina, ...). Prejeli smo veliko konkretnih predlogov za izboljšanje prometnih ureditev v občini. Le-te bomo uresničevali postopoma, skladno s proračunskimi zmožnostmi. V letu 2020 Občina Bled nadaljuje s projekti, ki spodbujajo trajnostno mobilnost, in sicer z ureditvijo avtobusnih postajališč, mešane površine za pešce in kolesarje ob Seliški cesti, ureditvijo križišča oz. uvoza k osnovni šoli, s projektom kolesarske povezave proti Bohinju, postavitve naslonov za kolesa pred ključnimi ustanovami oz. turističnimi točkami, nakupom novega cestnega električnega turističnega vlakca, ...

:: Bojana Lukan, Občina Bled

#DRUŽBA 11:10

V Sloveniji predvidoma prihodnje šolsko leto študijski program specialistov pametnih zgradb

Krško/Novo mesto, 2. decembra - V Šolskem centru Novo mesto naj bi prihodnje šolsko leto začeli pilotni izobraževalni program usposabljanja specialistov pametnih zgradb. Omenjeni študijski program s poudarkom na praktičnem izobraževanju, ki ga nameravajo uskladiti s potrebami gospodarstva, bo vseboval tudi področja organizacije, načrtovanja in marketinga.

Pri snovanju omenjenega mednarodnega projekta sodeluje tudi Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, kjer so za STA pojasnili, da gre za program znotraj **gradbeništva**, ki predvideva sodobno oz. pametno celostno načrtovanje, gradnjo in upravljanje stavb.

Snovalci omenjenega programa sicer menijo, da bo ta okreplil kakovost tovrstnih storitev in konkurenčnost domačega gospodarstva. Omogočil bo tudi dvig življenjskega standarda, "kar so tudi smernice industrije 4.0", so dodali.

Omenjena krška zbornica je sicer sporočila, da so za program, ki ga je kot obetavnega potrdila Evropska komisija, že oblikovali osnutek učnega programa. Razvili so ga na osnovi informacij podjetij, ki se ukvarjajo s t.i. pametnimi dejavnostmi v zgradbah.

Pri njegovi izdelavi so sodelovale tudi ekspertne delovne skupine treh sodelujočih evropskih držav oz. strokovnjaki s fakultet in drugih izobraževalnih ustanov ter gospodarstveniki. Dodatne informacije si obetajo z okroglih miz in drugih tovrstnih dejavnosti.

Priprava projekta oz. programa, ki so ga poimenovali SHVET (Erasmus + KA3), poteka tudi na Hrvaškem in v Italiji, njegovi slovenski partnerji so omenjena Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško, Center RS za poklicno izobraževanje in Šolski center Novo mesto, so še sporočili iz Krškega.

Osemdeset let Tomaža Banovca

Planinska organizacija | Planinska kultura |
Planinski vestnik |

Objavil(a): Matej Ogorevc

Obhajanju svojih rojstnih dni je iz več ozirov težko pobegniti. Če ne drugače, te pocukajo za rokav. Bolj zanimivo je, ko takšen datum doleti prijatelja. Zaželiš vse najboljše, dodaš kakšno hudomušno in ponovno ugotoviš, kako minevajo leta. V letošnjem vročem avgustu se nas je zbralo šest prijateljev in dolgoletnih planinskih sodelavcev – zbližale so nas tudi odgovorne naloge pri delovanju Planinske zveze Slovenije –, da počastimo življenjski jubilej prijatelja Tomaža Banovca. Kako na kratko opisati bogato življenjsko pot gorskega sopotnika Tomaža? Prvič sva se srečala in »privezala«, ko sva plezala Jugov steber v Steni, prav tako v avgustu – v poznih petdesetih letih prejšnjega stoletja.

Rodil se je 29. avgusta 1939 v Ljubljani, njegova mati - velika ljubiteljica gora, ga je zgodaj vpisala v Planinsko društvo Železničar, delal je v mladinskem, markacijskem ter alpinističnem odseku. V letu 1959 smo ga izvolili za načelnika Mladinske komisije pri naši Zvezi. S prijatelji je gradil nove oblike dela z mladimi - izkušnje, ki so jih prijatelji Korošci uveljavili, so se takoj prenesle na celo republiko. Koordinacijski odbori za delo s planinsko mladino so postali vzorec za kasnejše ustanovitve meddruštvenih odborov planinskih društev. Z jugoslovanskimi prijatelji smo organizirali večje prireditve, tabore, pohode, orientacijska, smučarska in druga tekmovanja. Izdelani so bili programi za izvajanje planinske šole za vzgojo, za mladinske vodnike, za delo na osnovnih in srednjih šolah Slovenije. Tako se je gojil planinski podmladek, ki že dolgo vrsto let krepi vrste odbornikov ter predsednikov v matičnih društvih in Zvezi.

Aktivnejše povezave z jugoslovanskimi planinci, prve mednarodne in čezmejne povezave ter izmenjave z mladimi planinci Avstrije, Italije in Velike Britanije so postale stalnica. Pridobili in dajali smo strokovne pobude, vsebine in izkušnje. Tomaž je nato prevzel nove planinske dolžnosti, med drugim izdelavo zemljevidov slovenskega gorskega sveta, tedaj tudi kot poklicni izziv. V tem času je z odliko diplomiral in se zaposlil na Inštitutu za kartografijo. Uvedel je nove metode in tehnologije ter vodil delo pri planinski karti Julijskih Alp (1 : 50.000). Kot propagandist je vodil velike planinske proslave in tabore. Se spomnite, kako smo planinci napolnili halo Tivoli ob naši petinsedemdesetletnici? Sledila je živahna založniška dejavnost, izdajali smo planinske zemljevide, učno literaturo ter vrsto planinskih koledarjev. V letu 1979 je bil izvoljen za predsednika Planinske zveze Slovenije. Ni bilo lahko - za karizmatičnim Mihom Potočnikom. Nadaljeval je njegovo delo in poslanstvo. Na vseh ravneh je Zveza opozarjala na vrednote ter pomen in vlogo planinstva kot ene najbolj zdravih in najcenejših športnih dejavnosti na odprtem prostoru. Opozarjal in utemeljeval je, da so koče in poti potrebne izdatnejše podpore družbe tudi zaradi vse naraščajoče turistične dejavnosti v gorskem prostoru. Njegov največji izziv je bila obnova nekaterih domov, in rad se spominja obnove Triglavskega doma ter Gregorja Klančnika, ki je projekt izvedel. Predsedništvo je odložil leta 1987. Še vedno je delal v založbi in v obdobju od 1989 do 1991, v burnih časih pred razpadom Planinske zveze Jugoslavije, je bil njen zadnji predsednik. Aktivno je sodeloval tudi pri pripravi Zakona o Triglavskem narodnem parku, v letih od 1993 do 2006 je predsedoval svetu Triglavskega narodnega parka.

Njegova poklicna pot je prav tako pestra in zanimiva. Po diplomi se je zaposlil kot vodja Kartografskega oddelka na Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo, v letu 1970 je nato postal direktor Razvojnega inštituta na Geodetskem zavodu, leta 1975 je bil imenovan za namestnika generalnega direktorja Zavoda za družbeno planiranje, zadolžen tudi za prostorsko planiranje, tehnologijo ter informatiko. Leta 1979 je bil imenovan za direktorja Centra SRS za družbeni sistem informiranja in informatiko. Vseskozi je imel status raziskovalca, ki ga je tekoče dokazoval s strokovnimi in znanstvenimi prispevki. Leta 1981 pa je postal direktor Zavoda SRS za statistiko, zdaj Statistični urad RS, ki ga je vodil do upokojitve leta 2003, skupaj dvaindvajset let, tudi v prelomnih časih za našo novo državo. Bil je član raznih teles in odborov Vlade RS, tudi predsednik sveta Agencije RS za plačilni promet (1997-2002).

Bil je pobudnik posebne smeri višješolskega študija za geodetske inženirje, ki jo je na koncu tudi izvedel, pobudnik in soorganizator mnogih posvetovanj s tega področja (geodezija, kartografija, informatika) in avtor slovenskega Topografskega priročnika. Njegovo znanje o pomenu povezovanja registrov in evidenc iz različnih strok je pravi razmah doživelo s prihodom informacijske tehnologije. Z njim je Statistični urad posodobil statistične procese in jih evropeiziral. Jubilar je ves čas vodenja urada skrbel za prilagajanje slovenske statistike mednarodnemu evropskemu okolju. Že leta 1988 je dobila Slovenija svoj »republiški« Zakon o statističnih raziskovanjih, leta 1995 pa kot Republika Slovenija še evropsko urejen sodoben statistični zakon.

Na vsakem od opisanih delovnih mest je z znanjem, učinkovitostjo, prilagodljivostjo ter inovativnostjo skrbel za uvajanje novih vsebin in tehnologij. S svojim znanjem in pripravljenostjo je tako na planinskem kot poslovnem področju delal v stikih s sorodnimi

planinskimi in delovnimi organizacijami doma in v tujini. Znal je poiskati zanimivosti, novosti, prednosti, bil je neutrujen zagovornik izmenjave znanja in izkušenj ter veliko pisal o tem. Največ tega je opisano v COBISS-u.

Po upokojitvi se je naš jubilar vključil še v delo društev in nevladnih organizacij. Spet predvsem strokovno in dosledno kot marljiv prostovoljec. V Zvezi društev upokojencev je leta 2017 pripravil Memorandum 2018, s katerim ta zveza objavlja svoja stališča politiki, vladi in splošni javnosti. Deluje v Svetu vlade za spremembo in posodobitev davčne nepremičninske zakonodaje in v Svetu ministra za okolje in prostor za sodelovanje z nevladnimi organizacijami za področje stanovanj.

Za delo v planinstvu je naš jubilar med drugimi planinskimi priznanji prejel plaketo PZS (1989), pred tem v letu 1983 Bloudkovo plaketo in leta 2003 plaketo "štirje srčni možje", kot tudi naziv **Častni član PZS**. Za dolgoletno in zaslužno delo na področju statistike in informatike ter v strokovnih društvih, še posebej v Planinski zvezi Slovenije, je leta 2002 prejel srebrni častni znak svobode RS. Naziv častni član so mu podelili **Zveza geodetov Slovenije** (1983), Zveza geodetov Jugoslavije (1988), **Inženirska zbornica Slovenije** (2003), dobil je Blejčevo statistično priznanje (2014). Eurostat mu je podelil posebno priznanje za prispevek k prilagajanju slovenske statistične ureditve evropski.

Tomaž si brez dvoma za svojo bogato življenjsko pot in delo zasluži vse spoštovanje in priznanje. Kot človeku širokega srca mu želim še nadaljnja uspešna in zadovoljna leta.

Danilo Škerbinek

Dan Fakultete za strojništvo UM

Datum objave: 2. 12. 2019

Fakulteta za strojništvo deluje kot znanstveno-raziskovalna in izobraževalna ustanova že več kot pet desetletij. Izobražuje redne in izredne študente na dodiplomskih in magistrskih študijskih programih Strojništvo, Gospodarsko inženirstvo, Mehatronika, Tehniško varstvo okolja, Tehnologije tekstilnega oblikovanja ter Inženirsko oblikovanje izdelkov. Vedno intenzivnejše sodelovanje z gospodarstvom zahteva ustrezno znanstveno-raziskovalno usmerjenost fakultete, ker se dosežki raziskav vedno bolj prenašajo v različne veje slovenske strojne, kovinsko predelovalne in tekstilne industrije. Pomembno dejstvo predstavlja tudi naraščanje zanimanja srednješolcev za študijske programe fakultete, saj so študijski programi izjemno aktualni. Fakulteta sodi na Univerzi v Mariboru med najuspešnejše članice tako po uspešnosti študentov, številu diplomantov na dodiplomskih in podiplomskih programih, po obsegu prihodka iz industrije in projektov, solidni opremljenosti laboratorijev, ter mednarodno priznanih profesorjih in nenazadnje z izjemno dobro organizirano mednarodno menjavo in sodelovanjem.

Do danes je na fakulteti diplomiralo več kot 10.000 študentov. Stopnja zaposljivosti naših diplomantov je še zmeraj zelo visoka, saj so zelo iskani kader na trgu delovne sile. Izjemno ponosni so na dosežke svojih diplomantov in doktorandov, kot tudi dosežke študentov, ki se udeležujejo različnih študentskih projektov ter tekmovanj doma in v tujini. Naj omenimo samo nekatere: Formula Student, kjer so študenti dosegli v zadnjem letu izjemno odmevne dosežke v mednarodnem merilu: projekt Product Innovation Project na TU Graz, Aeronavtično društvo Univerze v Mariboru, projekti Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije Po kreativni poti do praktičnega znanja ter Študentski inovativni projekti za družbeno korist (ŠIPK), sodelovanje študentov na več razpisih oziroma tekmovanjih gospodarskih družb in še in še.

FS je s svojim znanstveno raziskovalnim delom znatno prispevala k svetovni zakladnici znanj in je tudi tukaj ena izmed najbolj uspešnih članic Univerze v Mariboru. Prispevek Fakultete za strojništvo na področju znanstvenih publikacij pomembno prispeva k znanstveni odličnosti Univerze v Mariboru kot celote, to je zlasti razvidno na različnih mednarodnih lestvicah, ki rangirajo univerze na svetu in Evropi. V zadnjem letu so pridobili šest novih projektov kohezijskih skladov Raziskovalci na začetku kariere ter tri nove projekte ARRS, uspešni pa so bili tudi pri prijavi bilateralnih projektov. Zelo aktivno sodelujejo v štirih projektih Obzorje 2020 ter šestih strateško razvojno inovacijskih partnerstvih (SRIP). Pridobili so 5 novih mladih raziskovalcev.

Vedno bolj intenzivno se povezujejo z gospodarstvom. **V dveh letih so podpisali sporazum o strateškem sodelovanjem z desetimi slovenskimi proizvodnimi podjetji.** Z vsemi podjetji so okrepili vezi na področju študijske in

razvojno-raziskovalne dejavnosti. Zelo aktivno deluje Alumni klub, v okviru katerega je bilo izvedenih kar nekaj srečanj in tudi zelo odmevnih predavanj. Prav tako na FS deluje novo oblikovani Strateški svet, kjer s strokovnjaki iz gospodarstva sodelujejo pri strateškem razvoju FS. V mesecu septembru 2018 so s pomočjo podjetja BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje d.o.o. prenovili eno izmed predavalnic.

Fakulteta je žal še vedno v izredno težki finančni situaciji, saj sredstva, ki jih prejema za izvajanje študijske dejavnosti komajda zadoščajo za pokrivanje stroškov plač. Kljub temu poravnajo vse tekoče zakonsko določene obveznosti do zaposlenih in za pretekla leta, kjer sodelavci niso dobili zasluženega plačila. Sočasno po najboljših močeh počasi izboljšujejo infrastrukturo v zgradbi.

Kljub nekaterim preprekam na fakulteti radi izpostavljajo uspešne zgodbe in naše dosežke. Zato so podelili priznanja svojim zaposlenim, študentom ter poslovnim partnerjem, ki so in bodo tudi v prihodnje ponesli ime Fakultete za strojništvo in Univerze v Mariboru doma in po svetu. Med študenti so priznanje prejeli Marko Zadavec kot študent leta ter skupina študentov, ki se je izkazala v okviru projekta razvoja radijsko vodena letalskega modela Aeronavtičnega društva Univerze v Mariboru (ADUM). Fakulteta sodeluje z veliko gospodarskimi družbami, ki izdatno podpirajo študijsko dejavnost na fakulteti. Zato so podelili svečano listino Fakultete za strojništvo dolgoletnemu partnerju podjetju BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje., s katerim sodelujejo na različnih področjih, omogočili pa so tudi prenovo ene izmed naših predavalnic. Direktor podjetja g. Matija Petrin je zbrane tudi nagovoril. Priznanja so podelili več sodelavcem, in sicer mag. Frančišku Tašnerju za strokovno delo, doc. dr. Tomažu Vuhererju za sodelovanje z gospodarstvom, prof. dr. Zoranu Renu za raziskovalno delo, doc. dr. Gregorju Harihu kot raziskovalcu na začetku kariere, prof. dr. Mateju Vesenjaku in doc. dr. Luciji Črepinšek Lipuš za pedagoško delo. V novi kategoriji Priznanje FS za inovacijo poslovnih procesov je prejemnik Robi Kuserbanj. Letos pa so ponovno podelili priznanje za življenjsko delo, ki ga je prejel zasl. prof. dr. Alojz Križman.

Dan Fakultete za strojništvo UM

Datum objave: 2. 12. 2019

Fakulteta za strojništvo deluje kot znanstveno-raziskovalna in izobraževalna ustanova že več kot pet desetletij. Izobražuje redne in izredne študente na dodiplomskih in magistrskih študijskih programih Strojništvo, Gospodarsko inženirstvo, Mehatronika, Tehniško varstvo okolja, Tehnologije tekstilnega oblikovanja ter Inženirsko oblikovanje izdelkov. Vedno intenzivnejše sodelovanje z gospodarstvom zahteva ustrezno znanstveno-raziskovalno usmerjenost fakultete, ker se dosežki raziskav vedno bolj prenašajo v različne veje slovenske strojne, kovinsko predelovalne in tekstilne industrije. Pomembno dejstvo predstavlja tudi naraščanje zanimanja srednješolcev za študijske programe fakultete, saj so študijski programi izjemno aktualni. Fakulteta sodi na Univerzi v Mariboru med najuspešnejše članice tako po uspešnosti študentov, številu diplomantov na dodiplomskih in podiplomskih programih, po obsegu prihodka iz industrije in projektov, solidni opremljenosti laboratorijev, ter mednarodno priznanih profesorjih in nenazadnje z izjemno dobro organizirano mednarodno menjavo in sodelovanjem.

Do danes je na fakulteti diplomiralo več kot 10.000 študentov. Stopnja zaposljivosti naših diplomantov je še zmeraj zelo visoka, saj so zelo iskani kader na trgu delovne sile. Izjemno ponosni so na dosežke svojih diplomantov in doktorandov, kot tudi dosežke študentov, ki se udeležujejo različnih študentskih projektov ter tekmovanj doma in v tujini. Naj omenimo samo nekatere: Formula Student, kjer so študenti dosegli v zadnjem letu izjemno odmevne dosežke v mednarodnem merilu: projekt Product Innovation Project na TU Graz, Aeronavtično društvo Univerze v Mariboru, projekti Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije Po kreativni poti do praktičnega znanja ter Študentski inovativni projekti za družbeno korist (ŠIPK), sodelovanje študentov na več razpisih oziroma tekmovanjih gospodarskih družb in še in še.

FS je s svojim znanstveno raziskovalnim delom znatno prispevala k svetovni zakladnici znanj in je tudi tukaj ena izmed najbolj uspešnih članic Univerze v Mariboru. Prispevek Fakultete za strojništvo na področju znanstvenih publikacij pomembno prispeva k znanstveni odličnosti Univerze v Mariboru kot celote, to je zlasti razvidno na različnih mednarodnih lestvicah, ki rangirajo univerze na svetu in Evropi. V zadnjem letu so pridobili šest novih projektov kohezijskih skladov Raziskovalci na začetku kariere ter tri nove projekte ARRS, uspešni pa so bili tudi pri prijavi bilateralnih projektov. Zelo aktivno sodelujejo v štirih projektih Obzorje 2020 ter šestih strateško razvojno inovacijskih partnerstvih (SRIP). Pridobili so 5 novih mladih raziskovalcev.

Vedno bolj intenzivno se povezujejo z gospodarstvom. **V dveh letih so podpisali sporazum o strateškem sodelovanjem z desetimi slovenskimi proizvodnimi podjetji.** Z vsemi podjetji so okrepili vezi na področju študijske in

razvojno-raziskovalne dejavnosti. Zelo aktivno deluje Alumni klub, v okviru katerega je bilo izvedenih kar nekaj srečanj in tudi zelo odmevnih predavanj. Prav tako na FS deluje novo oblikovani Strateški svet, kjer s strokovnjaki iz gospodarstva sodelujejo pri strateškem razvoju FS. V mesecu septembru 2018 so s pomočjo podjetja BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje d.o.o. prenovili eno izmed predavalnic.

Fakulteta je žal še vedno v izredno težki finančni situaciji, saj sredstva, ki jih prejema za izvajanje študijske dejavnosti komajda zadoščajo za pokrivanje stroškov plač. Kljub temu poravnajo vse tekoče zakonsko določene obveznosti do zaposlenih in za pretekla leta, kjer sodelavci niso dobili zasluženega plačila. Sočasno po najboljših močeh počasi izboljšujejo infrastrukturo v zgradbi.

Kljub nekaterim preprekam na fakulteti radi izpostavljajo uspešne zgodbe in naše dosežke. Zato so podelili priznanja svojim zaposlenim, študentom ter poslovnim partnerjem, ki so in bodo tudi v prihodnje ponesli ime Fakultete za strojništvo in Univerze v Mariboru doma in po svetu. Med študenti so priznanje prejeli Marko Zadavec kot študent leta ter skupina študentov, ki se je izkazala v okviru projekta razvoja radijsko vodena letalskega modela Aeronavtičnega društva Univerze v Mariboru (ADUM). Fakulteta sodeluje z veliko gospodarskimi družbami, ki izdatno podpirajo študijsko dejavnost na fakulteti. Zato so podelili svečano listino Fakultete za strojništvo dolgoletnemu partnerju podjetju BSH Hišni aparati d.o.o. Nazarje., s katerim sodelujejo na različnih področjih, omogočili pa so tudi prenovo ene izmed naših predavalnic. Direktor podjetja g. Matija Petrin je zbrane tudi nagovoril. Priznanja so podelili več sodelavcem, in sicer mag. Frančišku Tašnerju za strokovno delo, doc. dr. Tomažu Vuhererju za sodelovanje z gospodarstvom, prof. dr. Zoranu Renu za raziskovalno delo, doc. dr. Gregorju Harihu kot raziskovalcu na začetku kariere, prof. dr. Mateju Vesenjaku in doc. dr. Luciji Črepinšek Lipuš za pedagoško delo. V novi kategoriji Priznanje FS za inovacijo poslovnih procesov je prejemnik Robi Kuserbanj. Letos pa so ponovno podelili priznanje za življenjsko delo, ki ga je prejel zasl. prof. dr. Alojz Križman.

SLOVENIJA

Gospodarsko razpoloženje se še naprej slabše

02/12/2019 urednik gospodarstvo, STAT.SI, statistični urad

The advertisement features a black background with a blue and pink logo on the left that says "Agencija 003" with a blue arrow pointing up and to the right. To the right of the logo, the text "IZDELAVA SPLETNIH STRANI" is written in large, bold, blue capital letters, and below it, "ZA FIZIČNE IN PRAVNE OSEBE" is written in smaller, white capital letters.

Gospodarsko razpoloženje se je tudi v novembru 2019 glede na prejšnji mesec poslabšalo in se je tako že precej približalo dolgoletnemu povprečju. To je bilo že četrto zaporedno mesečno znižanje tega kazalnika.

Padanje na mesečni ravni se nadaljuje

Vrednost kazalnika gospodarske klime je bila v novembru 2019 (2,4 odstotne točke) za 1,7 odstotne točke nižja kot v oktobru (4,1 odstotne točke). Od januarja letos je vrednost tega

kazalnika padla že za 9,7 odstotne točke in se je tako že precej približala dolgoletnemu povprečju (od tega povprečja je višja le še za 2,7 odstotne točke). Gospodarsko razpoloženje je bilo nazadnje tako negativno konec leta 2014.

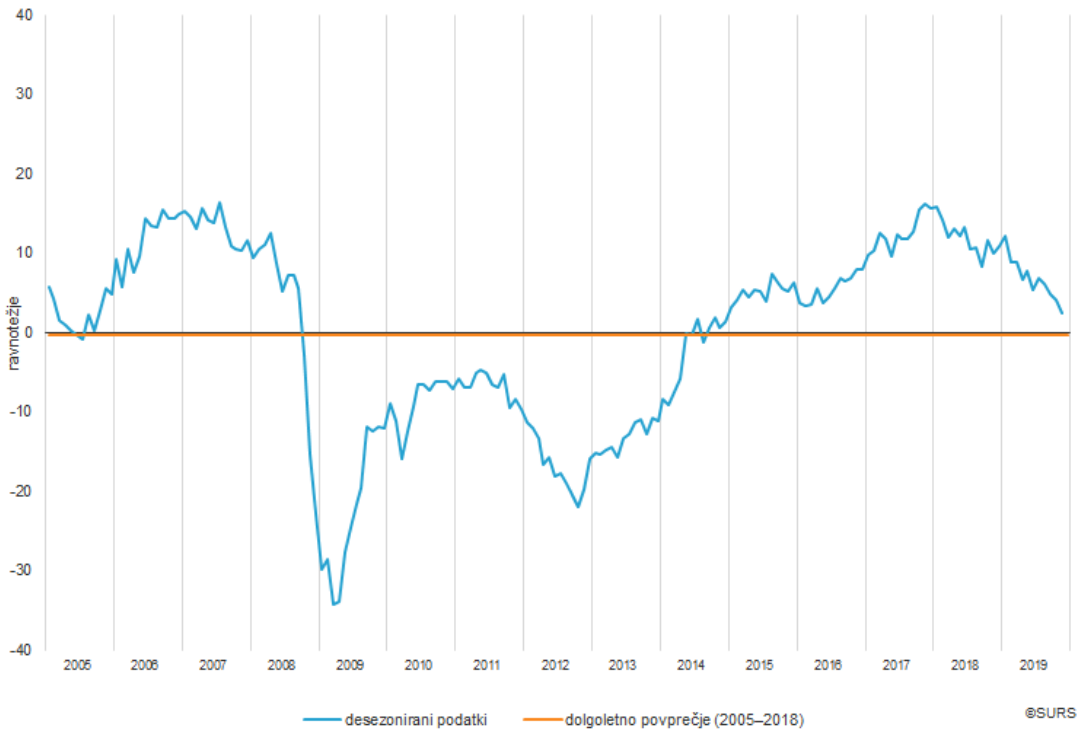
Na znižanje kazalnika gospodarske klime na mesečni ravni so vplivali kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 0,7 odstotne točke), v trgovini na drobno (za 0,7 odstotne točke) in med potrošniki (za 0,5 odstotne točke). Vpliv kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih na mesečno spremembo gospodarske klime je bil tokrat majhen, vendar pozitiven (za 0,1 odstotne točke), medtem ko kazalnik zaupanja v **gradbeništvu** tokrat na mesečno spremembo ni vplival.

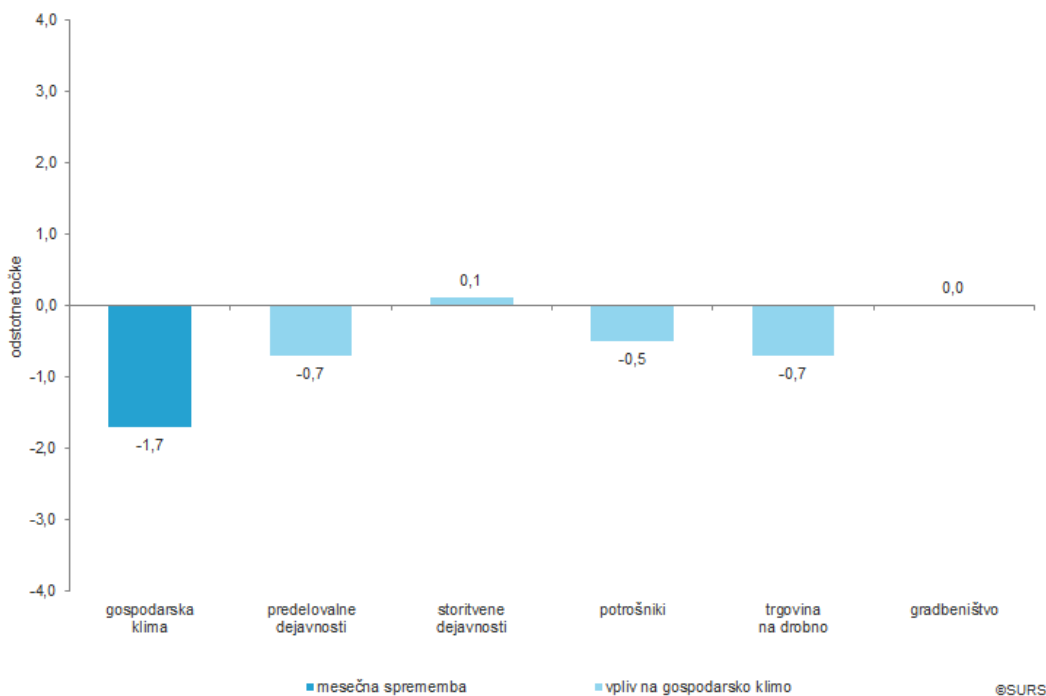
Gospodarsko razpoloženje na letni ravni precej slabše

V novembru 2019 je bil kazalnik gospodarske klime za 7,6 odstotne točke nižji kot v novembru 2018.

Znižanje vrednosti tega kazalnika na letni ravni je bilo posledica negativnih vplivov kazalnikov zaupanja v vseh opazovanih dejavnostih; najbolj je vplival kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih (za 3,9 odstotne točke), sledili so kazalniki zaupanja med potrošniki (za 1,7 odstotne točke), v storitvenih dejavnostih (za 0,9 odstotne točke), v **gradbeništvu** (za 0,8 odstotne točke) in v trgovini na drobno (za 0,3 odstotne točke).

Kazalnik gospodarske klime, Slovenija, januar 2005–november 2019

Vir: SURS

METODOLOŠKO OPOZORILO

Nekateri seštevki in razlike se zaradi zaokroževanja ne ujemajo.

Kazalnik gospodarske klime je tehtani sintezni kazalnik; sestavljajo ga kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih, trgovini na drobno, **gradbeništvu**, storitvenih dejavnostih in kazalnik zaupanja potrošnikov.

Iz podatkov so izločeni vplivi sezone in koledarja.

V raziskovanje Mnenje potrošnikov smo v januarju 2016 uvedli metodološke spremembe, ki lahko vplivajo na vrednost kazalnika gospodarske klime.